

Autorka: Lenka ŠTROBLOVÁ, Bc.
Obor: Učitelství pro 2. stupeň ZŠ, Zn-Přn
Datum odevzdání posudku: 28. 7. 2017
Vedoucí diplomové práce: Miroslav Papáček, prof. RNDr. CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce

Inovace výuky přírodopisu ve vztahu k cílům dosažení přírodovědné gramotnosti: aplikační studie s využitím vzdělávacího tématu Ptáci

Práce obsahuje 68 stran textu a 7 stran příloh; cituje 42 literárních pramenů a 12 internetových zdrojů.

Hodnocení obsahové stránky práce:

Diplomantka si zvolila diplomový úkol z oblasti didaktiky biologie. Tento úkol je aktuální; vychází z dlouhodobé diskuse didaktiků biologie o potřebě inovace vzdělávacích cílů a obsahu ve vazbě na proměny paradigmatu vzdělávání a z podoby vývoje cílů všeobecného vzdělávání. Její úkol zahrnuje revizi vzdělávacích cílů ve vztahu k přírodovědné gramotnosti, inovaci vzdělávacího obsahu a inovaci metod výuky. Pro návrh inovací si autorka zvolila modelově vzdělávací tematický celek Ptáci ve výuce přírodopisu na základní škole.

V textu práce diplomantka přehledně uvádí literární přehled (str. 2-19), ve kterém se věnuje „jak současným vzdělávacím cílům tématu a jeho obsahu, tak problému inovací, inovačních metod, přírodovědné gramotnosti, paradigmatům přírodovědného vzdělávání a potřebám změn vzdělávacích přístupů. Ve stručné Metodice (str. 22-24) definuje myšlenková východiska konstrukce inovací, popisuje analýzu obsahu tématu v současné podobě a postup při konstrukci inovací. V kapitole Aplikační studie (v podstatě výsledky, str. 25-58) charakterizuje současné vzdělávací cíle a obsah tématu (prostřednictvím analýzy současných učebnic) a navrhuje nové vzdělávací cíle, obsah tématu a metody jeho výuky. Ve stručné Diskuzi (str. 59-61) se diplomantka zabývá otázkou rozvoje přírodovědné gramotnosti, otázkou možnosti změny výuky tematického celku Ptáci a inovativními formami výuky tématu. Stručný Závěr má shrnující charakter.

Je nutné konstatovat, že průběh řešení diplomového úkolu byl poznamenán stálým a výrazným nedostatkem času, způsobeným zejména změnou tématu na žádost diplomantky po prvním roce navazujícího magisterského studia a časovým skluzem, ve kterém byla psána kapitola Aplikační studie. Tento nedostatek potřebného času měl za následek opakované posouvání termínu obhajoby a poznamenal i rozsah a obsah výsledkové části práce. Výsledková část není příliš propracovaná s ohledem na didaktické zásady. I když autorka výběr inovovaného učiva zdůvodňuje, toto zdůvodnění je velmi stručné a postrádá podrobnější zevrubné vysvětlení výběru inovativních cílů a obsahu vzdělávání z hlediska cílů přírodovědné gramotnosti, významu vybraných poznatků pro všeobecné vzdělávání i společenskou praxi a z hlediska didaktických zásad nebo modelů. V textu není rovněž uvedeno, zda inovační návrh byl připravován s ohledem na aktuální stav zoologického poznání či nikoli. Inovační návrh

vzdělávacího obsahu má v podstatě podobu didaktické transformace spočívající většinou v redukcích dosavadního vzdělávacího obsahu. Nedostatek času už neumožnil ani komparaci (např. v kapitole Diskuze) s tím, jaký vzdělávací obsah tématu mají např. nejnovější zahraniční učebnice v sousedních zemích, což by bylo zajímavé samo o sobě. Šanci navrhnout výraznější inovačně-aktualizační zásadní a funkční změnu vzdělávacího obsahu tak diplomantka zčásti „prohospodařila“.

Hodnocení formální stránky práce:

Struktura posuzované diplomové práce víceméně odpovídá požadavkům, které jsou na diplomované práce kladené. Práce obsahuje místy formulační nepřesnosti a překlepy. Diskuze je vedena v obecnější rovině, než je rovina řešení inovací konkrétního vzdělávacího celku. Literární i internetové prameny jsou citovány. Literární přehled je členěn na knižní a internetové zdroje. V tomto členění jaksí „vypadávají“ články. Některé jsou řazeny do internetových zdrojů (např. Hrabí, 2002a), některé (např. Hejnová, Hejna, 2016) do knižních zdrojů. Je otázkou, zda by si autorka nezjednodušila situaci, pokud by Seznam literatury takto nečlenila. Nemusela by pak řešit celkem nadbytečné dilema, zda článek v elektronickém časopise je internetový či jiný zdroj. Grafika (přejaté obrázky, schémata) má přijatelnou úroveň.

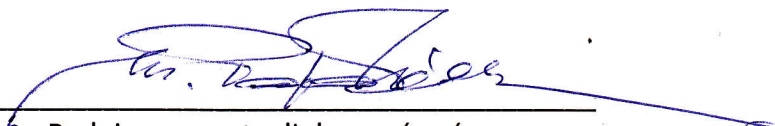
Otázky k obhajobě:

- 1) Mohla by diplomantka uvést a promítnout nějakou aktuální fylogenetickou klasifikaci ptáků, vysvětlit příbuzenské vztahy ptáků s ostatními obratlovci a jejich původ?
- 2) Jaký má diplomantka názor na možnost didaktické transformace aktuální fylogenetické klasifikace ptáků do vzdělávacího systému přírodopisu na základní škole? Mohla by tento názor didakticky zdůvodnit?

Závěr:

Diplomantka prokázala schopnost samostatné práce, předložila původní spis, který odpovídá nárokům na diplomové práce kladeným. Cíle diplomové práce byly splněny. Přes připomínky, které jsou výše uvedeny, se domnívám, že diplomantka prostřednictvím řešení tohoto diplomového úkolu získala nové kompetence, které potřebně završují studium oboru Učitelství přírodopisu (zeměpisu) pro základní školy. Práci proto **doporučuji k obhajobě**.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: dobře

Podpis oponenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 27. 7. 2017

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------